No. 59. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 16 Mei.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 8, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van woensdag avond 8 ure.

...WENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Aankondigingen
VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland maakt bekend, dat het kanaal van Neuzen, ter uitvoering van noodzakelijke werken, *gedeeltelijk* zal worden afgetapt van 21—25 dezer en van 3—8 junij daaraanvolgende.

Daardoor zal de *binnenvaart* echter *niet* worden gestremd.

Middelburg, den 10 mei 1861.

De commissaris des konings voornoemd,
Bij afwezendheid,
BECIUS,
lid van gedeputeerde staten.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 15 mei.

Bij de kamer van koophandel en fabrieken alhier, is ontvangen en ligt voor belanghebbenden ter inzage eene gedrukte opgaaf betreffende den handel en scheepvaart van Groot-Brittanje en Ierland, over de maand en de drie maanden geëindigd 31 maart ll.

---

* Uit 's Gravenhage schrijft men ons het volgende, onder dagteekening van 12 dezer.

De onderhandelingen tusschen Hannover en Nederland gevoerd, met betrekking tot den Stader-tol zijn ten einde gebragt, en onze regering heeft de voorstellen welke te gelijkertijd door Hannover en Engeland hieromtrent gedaan zijn, aangenomen. Door Engeland wordt een derde der afkoopsom en door Hannover een ander derde betaald; het laatste derde gedeelte der geheele som wordt over al de andere zeevarende mogendheden omgeslagen, en van daar komt het dat het aandeel van Nederland op slechts 139,000 thaler bepaald is, hetgeen zeer matig is te achten in evenredigheid tot de bij den Stader-tol betrokkene nederlandsche scheepvaart. De nederlandsche regering heeft dan ook geene bedenking tegen de bepaling dier som gemaakt, doch zich, gelijk van zelf spreekt, de goedkeuring der staten generaal voorbehouden.

Reeds is in het nommer uwer courant van 7 dezer melding gemaakt van het aan de Amsterdamsche courant uit Berlijn geschrevene, betrekkelijk een onderzoek van de strategische wegen van Nederland en Belgie, en van de wederlegging daaromtrent door het Dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage gegeven, volgens welke het geheele plan zich zou oplossen in *eene door de russische regering beraamde groote opmeting* van den afstand tusschen de Caspische zee en den Atlantischen oceaan. Ik geloof laatst bedoelde opheldering geheel te kunnen beamen, en ten blijke dat men geheel vreemd is aan strategische oogmerken, kan ik er nog bijvoegen dat zelfs ook der fransche regering is aangeboden om deel te nemen aan die wetenschappelijke onderneming.

De nederlandsche regering heeft tot nog toe geen besluit genomen nopens de uitnoodiging van het kabinet van Turyn, om het koningrijk Italie te erkennen; zoo als ik u vroeger gemeld heb, was „De tijd" omtrent dat punt beter ingelicht dan „L'indépendance." Het was dan ook niet te verwachten dat eene mogendheid van den tweeden rang vóór zou gaan bij eene zaak, die men nog geen fait accompli kan noemen zoo lang Rome en Venetië nog niet tot het nieuwe koningrijk Italie behooren. Er komt nog meer bij. Eigenlijk zal de erkenning van het nieuwe koningrijk eene algeheele omverwerping zijn van het volkenregt, zoo als dit in 1815 door het Weener congres is vastgesteld. De groote mogendheden, zelfs Engeland, willen nu de kleine mogendheden gebruiken, om deze verandering in het volkenregt te bewerkstelligen. Geen dier kleinere mogendheden heeft zich daartoe echter tot nog toe laten vinden. Zelfs heeft de belgische regering, hoe liberaal die overigens ook in andere opzigten zij, in een kabinetsraad met eenparigheid van stemmen besloten, niet tot de erkenning over te gaan. Ja, meer nog, tot voorkoming van onaangenaamheden heeft die regering zelfs het kabinet van Turyn verzocht, Belgie van dat verzoek om erkenning te verschoonen.

Wat echter van veel invloed op de definitieve besluiten der mogendheden omtrent deze zaak kan zijn, is, zoo als ik verneem, dat men van Frankrijks zijde de erkenning van het koningrijk Italie eerstdaags bepaaldelijk te gemoet kan zien.

De letterkundige afdeeling der Koninklijke akademie van wetenschappen hield jl. maandag te Amsterdam hare gewone vergadering. Daarop werd o. a. medegedeeld dat de commissie voor de overblijfselen der oude vaderlandsche kunst weder teekeningen, berigten en mededeelingen had ontvangen van verschillende personen, waaronder wij opmerken den heer A. C. Bon, op Schouwen. Enkele oorspronkelijke voorwerpen, ter beschikking van de commissie gesteld, zijn door haar aan het Koninklijk oudheidkundig genootschap te Amsterdam, *het Koninklijk penningkabinet te* 's Gravenhage en het Zeeuwsch genootschap der wetenschappen te Middelburg overgegeven.

Te Amsterdam heeft zich eene sub-commissie gevormd voor de groote verloting, welke men te Delft voorbereidt ten behoeve der inlandsche bevolking die bij de overstroomingen en aardstortingen op Java heeft geleden.

Het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland heeft maandag uitspraak gedaan in de zaak van den heer dr. J. W. E. de Man, lid van den gemeenteraad te Oud-Beijerland, door de regtbank te Dordrecht veroordeeld tot 15 dagen eenzame opsluiting, wegens beleediging van den burgemeester van genoemde gemeente. Het hof heeft het vonnis der regtbank bevestigd, voor zoover de kwalificatie betreft, doch, met aanneming van verzachtende omstandigheden, de opgelegde straf verminderd tot eene eenzame opsluiting van 5 dagen.

Het berigt dat de groote schilderij van Verboeckhoven van de watersnoodverloting getrokken is op een lot te Zaandam, is volgens de Utrechtsche courant onjuist. No. 195834, waarop die prijs is gevallen, is volgens gemeld blad in het bezit der kinderen van den heer H. J. Molsbergen, broodbakker te Utrecht.

Maandag nacht is in de Koediefstraat te 's Gravenhage eene ernstige vechtpartij voorgevallen, tusschen studenten en engelschen, die van weerszijden van hunne messen hebben gebruik gemaakt, waarvan ernstige verwondingen en bloedstortingen de gevolgen geweest zijn.

„*Het werkverbond*" behelst *eenige belangrijke* ophelde期ringen omtrent de oorzaak der onlusten te Gent. Volgens dat blad, — het orgaan der vereenigingen van werklieden — was het huis Parmentier & co. door de arbeiders bemind, maar niet gezien bij de kleinere fabriekanten, en de geschillen, tusschen dat huis en zijne werklieden gerezen, waren gemakkelijk bij te leggen geweest, wanneer op de laatsten geen invloed ware uitgeoefend, die hen tot strafbare uitersten aanzette. Door sommige personen werd namelijk ijverig verspreid dat, als den werklieden van de heeren Parmentier het verlangde hoogere loon niet werd gegeven, de andere fabriekanten het loon nog zouden verminderen. Bij gevolg stelde de geheele arbeidende klasse belang in het verschil. Men voegde er bij dat reeds 150 ieren door het huis Parmentier aangenomen en onder weg waren om de gentsche werklieden te vervangen en hun het brood als 't ware te ontnemen, en dit een en ander deed de gisting zoodanig toenemen dat er aan geen bedwingen meer te denken viel.

Het blad zegt verder dat op den dag toen de onlusten uitbraken, door de patroons geenerlei hinderpaal werd opgeworpen tegen het staken van den arbeid; dat de werklieden, die anders slechts met moeite een uur vrij kunnen krijgen en die zelfs veroordeeld zijn omdat zij geweigerd hadden des zondags te werken, schier in massa verlof kregen om de werkplaatsen te verlaten „ten einde hunne broeders ter hulp te snellen;" dat eenige fabriekanten zich zelven onder de muitelingen hebben begeven, bedaard eene cigaar rookende en met zekere voldoening den verderen loop van het drama gade slaande, zoo dat de werklieden konden zeggen „wij hebben de patroons aan onze zijde."

Het huis Parmentier had zich drievoudige aanspraken verworven *op de achting der werklieden: het deed de industrie* voorwaarts streven; het was niet toegetreden tot de vereeniging van patroons tegen de werklieden, en het heeft bij zijne inrigting eene school opgerigt, waar de kinderen kosteloos onderwijs genieten. Er was — zegt Het werkverbond — niet meer noodig om dit huis in een slechten reuk te brengen bij de vereeniging van fabriekanten.

De wanordelijkheden konden een tweeledig resultaat hebben, zoo dit al niet het doel was: zij konden het huis Parmentier — hetwelk even zeer gevreesd werd door zijne gentsche concurrenten als het magtig is op de vreemde markten, waar het reeds der engelsche concurrentie het hoofd biedt — een gevoeligen slag toebrengen; en voorts konden zij het verbond der gentsche werklieden den bodem in slaan. Het vlaamsche blad verklaart voorts dat dit verbond zich niet heeft laten verleiden door al die manoeuvres, en geheel vreemd is gebleven aan de beweging. Moge de justitie de waarlijk schuldigen, de bewerkers van al het kwaad, kunnen ontdekken, die alleen *eene gestrenge kastijding verdienen, en op hen de wetten* worden toegepast, welke ook hun maatschappelijke toestand moge zijn.

Benoemingen en besluiten.

BELASTINGEN. Benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Sas van Gent c. a., P. graaf van Hogendorp, thans te Wernhout.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN. Benoemd tot adjunct-commies de heer J. Bartstra.

LEGER. Pensioen verleend op verzoek ad f 1500, aan den luitenant-kolonel P. G. Callenfels van het 1e reg. vesting-artillerie. Benoemd bij het wapen der artillerie, bij den staf van het wapen, tot majoor, de kapitein J. J. E. Paravicini di Capelli, magazijnmeester der artillerie van de 1e klasse te Nijmegen; bij het reg. veld-artillerie, tot majoor, de kapitein der 1e klasse jhr. A. W. A. Gevers Deynoot, van het korps; bij het 1e reg. vesting-artillerie, tot luitenant-kolonel, de majoor A. J. J. Dijckmeester, van het reg. veld-artillerie; bij het 2e reg. vesting-artillerie, tot kapitein van de 3e klasse (naar ouderdom van rang), de 1e luitenant C. G. C. F. Ising, van het reg. veld-artillerie; bij het 3e reg. vesting-artillerie, tot majoor, de kapitein der 1e klasse H. T. van Lidth de Jeude, van het 1e reg.; tot kapitein van de 3e klasse (naar ouderdom van rang), de 1e luitenant C. W. Musquetier, van het korps.

Kerk- en schoolnieuws.

* Jl. maandag namiddag ten 4 ure vereenigden zich te Wolfaartsdijk heeren kerkmeesters, notabelen, den predikant en een aantal ingezetenen, om de plegtigheid te vieren van het leggen van den eersten steen voor een nieuw kerkgebouw. Na toepasselijke aanspraken van den heer Kluever, den ingenieur met de uitvoering belast en een der heeren aannemers, werd de eerste steen gelegd door den jongeheer E. P. Lenshoek, de zelfde 2½ jarige knaap, die onlangs mede in zijne geboorteplaats den eersten steen heeft gelegd voor een nieuw schoolgebouw. Daarna werden de ambachtslieden, die het terrein met een aantal vlaggen hadden versierd, onthaald en *door hen een toepasselijk lied gezongen.*

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijksafkondiging den 12 dezer: J. H. Corné, jm. 26 j. met C. Keur, wed. 47 j. P. M. van der Weel, jm. 24 j. met E. P. Nustelijn, jd. 27 j. C. Wezepoel, jm. 28 j. met A. J. Bommelaar, jd. 28 j. *F. H. J. Peeters, weduwn.* 35 j. met M. Schrijver, jd. 29 j. J. C. Wage, jm. 24 j. met C. van Goudswaard, jd. 26 j.

Vlissingen, van 4 tot 11 mei.

Gehuwd: A. Groen, wedn. van J. Melze, 35 j., met C. C. Guillaume, jd. 35 j. J. F. Fleurbaay, jm. 28 j., met S. van der Eyk, jd. 23 j. G. van Es, jm. 36 j., met H. P. Huijsdens, jd. 23 jaar.

Bevallen: M. van Sleeuwen, geb. van Hoorn, z. I. G. Laport, geb. Vetten, d. S. J. Hector, geb. van de Sande, z. J. C. Vernieuwe, geb. de Coninck, z. H. van Audenaarde, geb. Tanis, z. M. Raamsdonke, geb. Lodewijk, 2 d. (tweel.)

Overleden: H. de Bie, z. 3 m. A. G. Brasser, z. 15 d. A. de Plaa, jm. 24 j. J. A. Hofman, man van M. de Vries, 30 j. J. de Wever, man van E. Bestelink, 64 j. A. P. Vollée, jd. 75 j. M. Dekker, d. 5 m. T. Lang, wedn. van C. J. Raff, 73 j.

Goes, van 4 tot 11 mei.

Gehuwd: A. Blaas, jm. 25 j., met W. Bonze, jd. 27 j.

Bevallen: R. J. van Paassen, geb. van den Boogaert, d. K. Luijks, geb. Moerland, z. A. Boltersdorf, geb. de Hond, d. C. van den Ende, geb. Beekman, z. M. Wessel, geb. van Riet, d. J. Sierevogel, geb. Katsman, d. E. van der Hucht, geb. Gruijs z. (levenl.)

Zierikzee, van 4 tot 11 mei.

Gehuwd: J. Willemse, jm. 20 j., met M. van der Nood jd. 20 j. M. Smit, jm. 28 j., met R. Priester, jd. 26 j.

Bevallen: J. Daane, geb. de Vos, z. A. van der Linde, geb. Storm, z. M. de Graaff, geb. van Sas, d. A. Kamminga, geb. Klaassens Kater, d. M. Vogelzang geb. van Westen, d. B. de Bie, geb. Bax, z. C. Reynhoudt, geb. van Gastel, d.

Overleden: L. de Bruine, d. 7 maand.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Zitting van maandag 13 mei.

Bij de heden voortgezette beraadslagingen over hoofdstuk XI der staatsbegrooting voerde de heer *Mijer* het woord, om den heer van Bosse te beantwoorden en te betoogen dat de beginselen van den minister van kolonien bleken overeen te stemmen met die, door vorige ministers, en daaronder ook door hem, voorgestaan.

De *minister van kolonien* verduidelijkte sommige punten in de memorie van beantwoording voorkomende, ten einde den

geest en de strekking daarvan nader te doen uitkomen, met name omtrent het cultuurstelsel, de indische comptabiliteit en het consignatiestelsel.

Met betrekking tot het cultuurstelsel is de regering het denkbeeld toegedaan eener oplossing van den gedwongen arbeid in vrijen arbeid bij de gouvernementscultuur, om de voordeelen uit den laatsten aan het rijk te doen erlangen.

Vervolgens somde hij de bezwaren op, welke bestaan tegen eene vaststelling der indische begtooting bij de wet, hetgeen belemmering voor het indisch bestuur zou opleveren.

Omtrent het consignatiestelsel merkte hij op, van zins te zijn langzamerhand voort te gaan met den verkoop van producten in Indie, niet verder dan tot dekking van het te kort in de administratie.

De heer *van Diggelen* herinnerde aan den wensch van de regering dat het over deze begrooting uit te brengen votum eene bepaalde beteekenis mogt hebben. Dien wensch kon hij zich verklaren. Hij ging na welke redenen tot de afstemming der vroegere begrooting hadden geleid; hij vond die in sommige handelingen van den vroegeren minister, die hem het vertrouwen van de meerderheid der leden hadden doen verliezen. De indruk, dien de handelingen van den tegenwoordigen minister op hem gemaakt had, was niet ongunstig, en dat te meer, omdat deze nu reeds blijken had gegeven van waarde te hechten aan onze constitutionele instellingen. Na in eene vergelijking te zijn getreden van den veranderden toestand waarin men nu verkeerde, eindigde hij met te verklaren, dat hij gezind was, na kennis te hebben genomen van den inhoud der memorie van beantwoording en van de door den minister gedane mededeelingen, zijne stem aan de begrooting te geven, zich voorbehoudende later de handelingen van het ministerie te beoordeelen.

De heer *Thorbecke* zeide met genoegen de verklaring gehoord te hebben dat het ministerie liberaal was; dan kon hij het zijne ondersteuning schenken. maar bij de onzekerheid welke beteekenis men aan dat woord hecht, moest hij eenige ophelderingen vragen en ging daartoe het ministerieel programma van 23 april na. Met verschillende daarin voorkomende uitdrukkingen kon hij zich niet vereenigen. Verder achtte hij een behoudend stelsel voor de koloniale politiek in strijd met de behoeften van Indie. Hij kon niet toegeven dat het stelsel van 1849 op 1853 het zelfde was als tegenwoordig. Tusschen het programma en de memorie van beantwoording merkte hij intusschen groot verschil op, en daarom vooral bevreemdde hem de wensch dat aan de uit te brengen stem over deze begrooting eene beteekenis mogt worden gehecht.

Ten slotte verklaarde hij zijne stem voorshands niet aan deze begrooting te zullen onthouden omdat het ministerieel programma een schoon opschrift draagt, zij het ook dat de onderdeelen als een wanklank op dat thema klinken.

De heer *Zijlker* motiveerde zijne stem, welke hij, uitsluitend om de zaak, aan deze begrooting zou schenken, onder voorbehoud van zijn later oordeel over de handelingen van den minister van kolonien.

De heer *van Eck* deed daarop eene motie van orde, met betrekking tot het onderzoek in de afdeelingen van het wetsontwerp aangaande de goedkeuring eener dading tusschen den staat en de maatschappij nopens de op- en aanwassen in de Ooster-Schelde. Hij deed het groote nut van dat onderwerp uitkomen. en vernomen hebbende dat de centrale afdeeling beslist had dat het vóór het reces niet zou worden onderzocht, stelde hij voor dat het op morgen in overweging bij de afdeelingen zou worden gebragt.

De heer *van Heemstra*, minister van binnenlandsche zaken, ondersteunde die motie, welke na nog eenige discussie met 35 tegen 25 stemmen werd verworpen.

Daarop hield de heer *Duijmaer van Twist* eene uitvoerige rede, waarbij hij in de eerste plaats verklaarde dat hij zijne stem eeniglijk aan de begrooting zou schenken om den tegenwoordigen minister van kolonien aan het werk te zien. Met verbazing had hij de verklaring van den heer Mijer gehoord, dat het programma en de memorie van beantwoording geheel in die geest waren. In die beide stukken zag hij groot verschil. Met betrekking tot de voorgenomene regeling van het cultuurstelsel betwijfelt hij of deze den toets van art. 56 van het regerings reglement zou kunnen doorstaan. Hij zag geen bezwaar in wettelijke vaststelling der koloniale begrooting; aangaande het consignatiestelsel kon hij zich met de zienswijze van den minister vereenigen.

De heer *Hoffman* verklaarde dat het geheele programma op hem een aangenamen indruk had gemaakt, en hij vindt zich gerust gesteld door de verklaring van den minister van kolonien, dat deze zich daarvan niet wil afzonderen.

De heer *van Zuylen van Nyevelt*, minister van buitenlandsche zaken, verdedigde nader den inhoud van het programma, dat het werk van het geheele kabinet was geweest. Hij wederlegde verschillende aanmerkingen met betrekking tot de onderdeelen van dat stuk. Wat de stemming over deze begrooting betrof, wilde hij die niet zoo zeer als een votum van vertrouwen aangemerkt zien, maar wel als zoodanig aangemerkt, dat daarmede uitgemaakt wierd dat er verschil tusschen het vorig en het tegenwoordig ministerie bestond. Hij had gewezen op de omstandigheid dat het ministerie van 1849 de zelfde begrippen omtrent de koloniale aangelegenheden was toegedaan als nu door de regering voorgestaan werden; en dit geloofde hij eene juiste bewering te zijn, te meer daar bij de behandeling der begrooting van 1853 de inzigten der toenmalige regering door den heer van Hoëvell zeer bestreden waren, gelijk hij door de voorlezing der alstoen door dien heer en den minister van kolonien uitgesproken redevoeringen nader aantoonde. Het zelfde verschijnsel, dat men nu bestreed, had dus ook vroeger plaats gehad. Van den heer van Hoëvell kon hij niet verklaren een bondgenoot te zijn geweest; omdat de door dezen gedane voorspellingen omtrent de nadeelige gevolgen van het behoud van het regeringsstelsel, door vele anderen gedeeld, nimmer verwezenlijkt waren.

Verschil tusschen den inhoud van het programma en de memorie van beantwoording bestond er, gelijk hij verder meende te moeten doen opmerken, in wezenlijkheid niet. Las men het eerste onbevooroordeeld en naauwkeurig, dan zou men, naar hij vertrouwde, dienaangaande tot andere gedachten komen, daar het niet zoodanige uitdrukkingen ten aanzien van de liberale beginselen inhield, als men daaraan had toegeschreven. De bewijzen, aangevoerd om aan te toonen dat er verschil tusschen den inhoud van beide stukken bestond, waren voor hem zoo vele bewijzen dat het niet aanwezig was: en dat te minder, omdat beide in den ministerraad waren vastgesteld, en het programma gegrondvest was op een ander stuk, hetwelk tot grondslag der zamenstelling van dit ministerie gediend had. Verwonderd had hem hierbij de houding van sommige dagbladen, en de goedkeuring door de koloniale oppositie aan de behandeling van sommige punten in de memorie van beantwoordiging geschonken.

Zitting van dingsdag 14 mei.

Eindelijk zijn in deze bijeenkomst de gerekte beraadslagingen over het wetsontwerp tot definitieve vaststelling der begrooting voor het departement van kolonien ten einde gebragt. Een groot gedeelte der zitting was weder gewijd aan personele beschouwingen van de regering en de leden over gebezigde uitdrukkingen, ondersteldé bedoelingen, verkeerd begrepene gezegden enz. De heer *van Hoëvell* kwam in eene uitvoerige rede op, tegen de uitdrukkingen welke de minister van buitenlandsche zaken ten zijnen aanzien had gebezigd. Spreker had ontdekt, dat hij langzamerhand het onderwerp der discussie was geworden, doch verklaarde er zich niet mede ingenomen, dat de minister hem als het ware op een voetstuk had geplaatst; want hij had hem daarbij in een hatelijk en afschuwelijk licht voor de natie ten toon gesteld, hem eene indische jacobijnenmuts op het hoofd geplaatst en hem voor een afbreker van het cultuurstelsel doen doorgaan, ofschoon de minister van kolonien de overtuiging had uitgedrukt dat er in de kamer geen enkele afbreker van dien aard gevonden werd. Daarbij kwam nog, dat de minister van buitenlandsche zaken zijn oordeel gegrond had, niet op sprekers redevoeringen en geschriften, maar op bijzondere gesprekken; spreker herinnerde zich zoodanige gesprekken uit vroeger tijd niet, maar verbood den minister in ieder geval, daarvan in het vervolg gebruik te maken. Na eene breedvoerige uiteenzetting van vroeger geuite gevoelens, noodigde spreker den minister uit, eenige redevoering aan te wijzen waaruit bleek dat hij ooit het cultuurstelsel had willen afbreken. Wel had hij het voorwaardelijk bestreden. Hij was er tegen, wanneer het strekte om de schatkist of gunstelingen te verrijken ten koste van den javaanschen arbeider, doch er voor wanneer het dezen laatste aanspoorde om zelf te werken; hij was er tegen, indien het strekte om het gouvernement landbouwer, ondernemer en koopman te doen blijven, doch er voor als het leidde tot dien eindtoestand dat de hulp der regering kon worden ontbeerd. Kortom, hij was tegen het cultuurstelsel zoo als het begrepen werd door de heeren Rochussen en Mijer, doch er voor gelijk het bedoeld is bij art. 56 van het regeringsreglement.

Zoo spreker het bondgenootschap van den minister van buitenlandsche zaken verloren had, verheugde hij zich dat van de heeren Thorbecke en Duymaer van Twist behouden te hebben, zoodat hij zich het verlies getroosten kon. Den minister van kolonien dankte hij voor diens afgelegde verklaringen betrekkelijk het cultuurstelsel; want die minister had de mogelijkheid van het bestaan van vrijen arbeid erkend en verklaard den weg te willen inslaan, die tot ontwikkeling, krachtsinspanning en veredeling van den javaan zal leiden.

De heer *Blussé* sprak over de nadeelen van het consignatiestelsel (dat gisteren in den heer Hoffman een warm verdediger had gevonden) en stelde het belang in het licht, dat de handel heeft bij den verkoop der gouvernements-producten op Java, omdat daardoor in Indie eene ruimere gelegenheid voor retourladingen en speculatie zal geopend worden.

Door den heer *van Bosse* werd aangetoond, dat het stelsel, hetwelk de regering volgens hare verklaringen in Indie wil volgen, verkeerdelijk een stelsel van behoud wordt genoemd, want het was de toepassing van liberale beginselen, met het oog op de bijzondere behoeften van Indie. Bleven die beginselen de grondslag van de handelingen der regering, dan zou spreker haar gaarne ondersteunen, want hij had bemerkt dat de minister van kolonien het Waterloo van zijn voorganger niet wilde wreken.

De heer *van Zuylen van Nyevelt*, minister van buitenlandsche zaken, verdedigde zich weder tegen den heer van Hoëvell, verwonderde zich over diens gevoeligheid en verheugde zich in dien spreker, volgens diens rede van heden, weder een bondgenoot gevonden te hebben, want het bleek hem nu dat zij het beiden eens waren. Overigens zou hij den spreker uit Almelo niet navolgen. De minister kon van zijne zijde ook wel zeggen dat hij dien spreker verbood in het vervolg weder zulk een toon tegen hem aan te slaan; doch waartoe zou het leiden. Hij had den indruk van het stelsel van den heer van Hoëvell ontvangen door diens redevoeringen, die hem niet hadden kunnen ontgaan, daar hij, als lid der kamer, zoo vele jaren naast dien afgevaardigde had gezeten.

Om verder alle misverstand te voorkomen over de afwijking die er tusschen het programma en de memorie van beantwoording bestaan zou, verklaarde de minister dat beide stukken gegrond waren op een voorafgegaan programma, dat te boek gesteld en aan 's konings goedkeuring onderworpen was. Indien de minister van kolonien verder mogt willen gaan dan dat programma, zou hij afstuiten op den tegenstand zijner ambtgenooten.

Nadat de heer *van der Linden* had medegedeeld, dat hij, gelijk steeds, tegen deze begrooting zou stemmen, omdat de indische uitgaven er niet op voorkwamen, gaf de heer *Loudon*, minister van kolonien, nog verschillende nadere ophelderingen. Hij herhaalde dat de voordeelen van het cultuurstelsel moesten behouden blijven en niet op particulieren moesten overgaan. Zonder herziening van het indisch regerings-reglement kon geene onvoorwaardelijke particuliere teelt worden toegelaten. Het zou den minister welgevallig zijn, indien de genen, die overwegende bedenkingen hadden, onbeschroomd tegen deze begrooting stemden; want dan zou blijken in hoe verre de beginselen der regering ondersteuning vonden bij de kamer.

Hierna werden eindelijk de beraadslagingen over § 1 van het voorloopig verslag der kamer gesloten. Naar aanleiding van de overige werden nog eenige discussien over het consignatiestelsel gevoerd.

Bij de behandeling van art. 1 van het wetsontwerp, besloot men, op voorstel van den heer *van der Linden*, dat de indische begrooting voor 1860 zou gedrukt worden, doch alleen voor de leden der kamer.

De artikelen van het wetsontwerp gaven verder tot geene bedenkingen aanleiding, waarna het geheele wetsontwerp met 64 stemmen tegen 1 (van den heer van der Linden) werd aangenomen.

Hierop volgde, naar aanleiding van de in eene vorige vergadering door den heer van Heukelom gedane vragen over de verbouwing van de loterijzaal op het Binnenhof te 's Gravenhage, eene zeer uitvoerige discussie, waaraan, nadat de heer *van Heemstra*, minister van binnenlandsche zaken, inlichtingen gegeven had, de heeren *van Heukelom, Storm van 's Gravesande, van der Linden, Meylink, van Diggelen, van Lynden*, enz. deel namen. De meeste sprekers keurden het bestaande plan, om die zaal te verbouwen in een stijl welke niet die was van den tijd van oprigting, ten sterkste af. Op den landsbouwmeester Rose, die dat werk ontworpen schijnt te hebben, werd niet zeer vleijend gezinspeeld, en ofschoon de minister hem in bescherming nam en zijne architectonische kennis hoog roemde, nam de kamer met 24 tegen 23 stemmen eene motie van den heer van Heukelom aan, luidende:

„De kamer, gehoord de inlichtingen, besluit, den minister te verzoeken, het werk der herstelling van de groote zaal op het Binnenhof niet voort te zetten, zonder het gevoelen van deskundlgen nader vernomen te hebben, en sluit de beraadslagingen."

Hierna is de kamer tot nadere bijeenroeping (men zegt tot in junij) gescheiden.

Slechts bij een gedeelte der oplage van ons vorig no. waren wij nog in de gelegenheid een overzigt mede te deelen van het wetsontwerp tot goedkeuring eener dading, getroffen door de regering met de Nederlandsche maatschappij tot indijking der op- en aanwassen in de Ooster-Schelde. Thans geven wij van die overeenkomst en de memorie van toelichting een meer uitvoerig overzigt.

Het eenig artikel der wet, luidt als volgt:

„De dading, tusschen den staat en de Nederlandsche maatschappij tot indijking van op- en aanwassen in de Ooster-Schelde aangegaan, wordt goedgekeurd zoo als zij is getroffen bij onderhandsche acte van 11/24 december 1860, in afschrift aan deze wet vastgehecht."

De bepalingen dezer acte zijn hoofdzakelijk de volgende:

Art. 1. Het contract van concessie, ook zoo als het nader gewijzigd is, wordt ontbonden.

Art. 2. De uitgifte op erfpacht van op- en aanwassen, bij het eerste contract gedaan, wordt teruggebragt tot de oppervlakte, op eene bij deze acte van dading gevoegde kadastrale kaart aangeduid onder de benaming van 1sten en 2den polder, zonder regt op verderen aanwas.

Deze erfpacht blijft bepaald op 99 jaren, begonnen 9 october 1849, en op f 5 's jaars van iederen ingepolderden bunder, vorderbaar na het eindigen van het tweede jaar na de inpoldering.

Art. 3. De staat maakt geene aanspraak op eene oppervlakte schorren ter grootte van 600 bunders, liggende in Krabbendijke, Rilland en Maire, en Fort Bath en Bath.

Art. 4. Indien voor den staatsspoorweg van Rozendaal, langs Bergen op Zoom, naar Goes, Middelburg en Vlissingen gronden of gedeelten daarvan, in het vorig artikel bedoeld, mogten vereischt worden, is de staat bevoegd, die in bezit te nemen, tegen eene schadeloosstelling van f 2000 per bunder.

Art. 5. De maatschappij draagt aan den staat in eigendom over al de reeds uitgevoerde werken aan het kanaal enz., doch zal die gedeelten der gronden behouden, die blijken niet ten nutte van het kanaal met bijbehoorende werken en gebouwen benoodigd te zijn.

Art. 6. De staat ziet af van zijn regt op het kapitaal van f 200.000 in landseffecten, door de maatschappij als waarborg voor de rigtige uitvoering der werken, begrepen in de concessie, aan den staat in bewaring gegeven. De teruggave zal plaats hebben zoodra het bewijs geleverd wordt, dat de vorderingen zijn gekweten, welke nederlandsche ingezetenen of besturen, ter zake van werken voor de maatschappij uitgevoerd, nog ten haren laste hebben.

Art. 7. Deze overeenkomst wordt door den staat aangegaan onder voorbehoud van goedkeuring door de wetgevende magt. Wordt die geweigerd, dan treden beide partijen in hare wederzijdsche regten terug.

In de memorie van toelichting wordt de geschiedenis dezer aangelegenheid nagegaan: zij komt hoofdzakelijk hierop neder:

In october van 1849 werd aan den heer Dirk Dronkers te Middelburg concessie verleend tot het graven van een kanaal door het eiland Zuid-Beveland en tot afdamming van de Ooster-Schelde. Die werken hadden ten doel genoemd eiland aan den vasten wal te verbinden en den waterweg tusschen de Schelde en den Rijn te verbeteren, alsmede het verkrijgen van vruchtbare polders, waarvan een tijdelijk genot de belooning van den concessionaris zou uitmaken. De concessie ging daarom gepaard met eene uitgifte op erfpacht voor 99 jaren der slikken, op- en aanwassen, voor zoo ver die aan den staat toebehooren, reeds bestaande en ten gevolge van werken tot landaanwinning zullende ontstaan, uiterlijk tot eene grootte van 14,000 bunders.

Bij de voorwaarden zijn de termijnen bepaald, binnen welke het kanaal en toebehooren kosteloos aan den staat opgeleverd en de afdamming voltooid moeten worden. Verder werd aan den concessionaris de verpligting opgelegd om voor iederen bunder ingedijkt land, aan den staat toebehoorende, eene pacht van f 5 's jaars te betalen. en om voor de nakoming der verbindtenissen een waarborg te stellen van f 200,000. Bij gebreke van voltooijing en oplevering der werken binnen de vastgestelde termijnen, zouden al de werken met het waarborgkapitaal aan den staat vervallen, met bevoegdheid om ook de uitgifte in erfpacht vervallen te doen verklaren.

De concessie later overgedaan zijnde aan genoemde maatschappij, begon deze een aanzienlijke oppervlakte schorren te bedijken. De schade die daaraan door een stormvloed veroorzaakt was, gaf aanleiding dat de termijn voor het opleveren der werken verlengd werd tot 1 januarij 1859. De werken voortzettende, heeft de maatschappij langs den oostelijken wal van Zuid-Beveland twee polders aangelegd: de eene groot ruim 453, de andere ruim 690 bunders, met inbegrip der dijken. Met het graven van het kanaal werd aangevangen, maar de kosten overtroffen de berekening. Daarbij kwam eene zoo belangrijke beschadiging aan den dijk van den tweeden polder door den storm van februarij 1858, dat aan geene herdijking te denken viel. Door tegenspoeden ontmoedigd en door de uitputting harer middelen. besloot de maatschappij de onderneming op te geven. Zij stelde de regering eene minnelijke schikking voor, en de uitkomst daarvan wa sde overeenkomst, waarvan de goedkeuring door de tweede kamer den 12 julij 1859 is afgestemd. Daarna heeft de maatschappij herhaaldelijk op eene andere overeenkomst aangedrongen. Met 1 januarij ll. hadden de werken voltooid en opgeleverd moeten zijn, doch de maatschappij bestreed de toepassing der poenaliteiten, en de regering besloot dus de zaak aan de uitspraak van den regter te onderwerpen. De maatschappij werd bij deurwaarders-exploit gesommeerd om alsnog binnen vier weken het kanaal enz. op te leveren, of wel over te gaan tot de ontbinding der bestaande contracten, met prestatie door de maatschappij van de gevolgen dier ontbinding. Aan deze in-mora-stelling is niet voldaan, en reeds was last gegeven om, in overeenstemming met art. 1302 van het burgerlijk wetboek, de ontbinding van deze contracten, met toewijzing der daaraan verbonden poenaliteiten, in regten te vragen, toen wederom nadere voorstellen door de maatschappij gedaan werden, die ditmaal van zoodanigen aard zijn, dat zij der regering, vooral ook met het oog op den aanleg van den staatsspoorweg van Rozendaal op Bergen op Zoom, Goes, Middelburg en Vlissingen, welke zeer vermoedelijk de polders van de maatschappij zal doorsnijden of over een gedeelte van de dijken dier polders zal loopen, aannemelijk zijn voorgekomen.

De dading welke nu, behoudens goedkeuring door de wetgevende magt, door de regering is aangegaan, onderscheidt zich van de vroegere in één punt, waar tegen groot bezwaar werd gemaakt: bij de vorige namelijk behield de maatschappij haar erfpachtsregt op 4000 bunders boven de twee polders; bij de tegenwoordige op de rijksgronden in deze twee alleen, met bijvoeging van een buitenberm.

Bij de nu voorgestelde dading gaan aan den staat in eigendom over: 1. aan gronden, door de maatschappij voor het; maken van het kanaal en de havens aangekocht, f 148,555,00 2. aan reeds verrigte kanaalwerken, f 309,430,90; 3. aan huizen, gebouwen, materialen, stoom- en andere tuigen, f 291.200,00, te zamen f 746,185,90; alsmede de erfpacht van den ingepolderden rijksgrond, f 5 's jaars per bunder, en de voorregten, voortvloeijende uit de in de dading opgenomen voorwaarden, in het belang van den staatsspoorweg, waarvan de aanleg, in geval van proces gevoelig zou kunnen worden belemmerd of kostbaarder gemaakt. Het is toch niet te ontkennen dat zoodanig proces eene oorzaak kan wezen om, althans tijdelijk, de volltooijing der kanaalwerken en havens en den aanleg van den staatsspoorweg in Zeeland tegen te houden en indirecte nadeelen en tijdverlies te veroorzaken. welke door de aanneming van de dading worden voorgekomen.

De bepaling van art. 4 der dading is geheel in het belang van den aan te leggen staatsspoorweg en komt voor geene nadere toelichting te behoeven.

Op het bij art. 5 opgenoemde heeft den staat, krachtens de concessie, geene aanspraak. Echter zijn deze goederen geschat op eene waarde van f 291,200, en ter vergelding, in het bijzonder van deze overdragt, doet de staat bij art. 6 afstand van zijne aanspraak op het waarborgkapitaal van f 200,000, onder bijgevoegde voorwaarde.

Bij eene onvooringenomen beoordeeling der dading zal het dadelijk opvallen, dat, zoo er de maatschappij door wordt gebaat, het grootere voordeel hier geheel is aan de zijde van den staat. De spoorweg toch van Rozendaal, langs Bergen op Zoom, Goes, Middelburg. tot Vlissingen — eene der lijnen, waarvan de aanleg bij de wet van 18 augustus 1860 werd bepaald, — kan niet tot stand komen, tenzij alvorens het kanaal door Zuid-Beveland zij voltooid. En wanneer nu het algemeen belang eischt, dat zoodra mogelijk met dien aanleg worde begonnen en daaraan met kracht worde voortgewerkt, dan is het volstrekt onvereenigbaar met dat algemeen belang, de voltooijing van het kanaal afhankelijk te laten van een regtsgeding, waarvan de uitkomst, vooral wat den tijd betreft, steeds hoog onzeker blijft. Wat er dus ook uit een zuiver regtskundig oogpunt voor de regten van den staat zou zijn te zeggen, het staatsbelang brengt mede, de handhaving der regten niet bij den regter te zoeken, maar veeleer een vergelijk aan te gaan, hetwelk op zich zelf geldelijk niet nadeelig is voor den staat.

Buitenland.

De publieke opinie in Frankrijk schijnt thans genoeg voorbereid om lijdzaam aan te zien dat de fransche bezetting binnen weinige dagen Rome verlaten zal. Wel wordt door een paar half officiële bladen, La patrie en Le pays, beweerd dat van een dergelijken maatregel nog geen sprake is, maar dat beweren is te zwak tegenover de verzekering van andere dagbladen om er vertrouwen in te stellen. De wijze waarop deze zaak door de pers besproken wordt, doet ons eer geloof slaan aan het reeds vroeger medegedeelde gerucht, dat Frankrijk zijne troepen zal terug trekken: een gedeelte dadelijk, het overige na een zeer korten tijd. Het gouvernement van Italie zal dan volgens overeenkomst het pausselijk grondgebied beschermen. Tot hoe lang wordt niet gezegd: welligt tot dat bewegingen in het ex-koningrijk Napels het noodzakelijk maken dat alle krijgsmagt daar wordt zamen getrokken en die feitelijke noodzakelijkheid het voorwendsel zal kunnen zijn om den paus geheel aan zijn lot over te laten.

Ten opzigte van de geringe magt, die voor de bezetting van het pausselijk gebied noodig is, mogen die bewegingen een voorwendsel worden, niet te ontkennen valt het dat zij werkelijk bestaan en vooral voor de toekomst vrees inboezemen. Een bewijs daarvan ziet men in den maatregel. welke op het punt is van te worden uitgevoerd, om alle beschikbare strijdkrachten naar de beide Sicilien te zenden. De Mincio-linie zal daardoor geheel van troepen ontbloot worden, en het schijnt dus dat men van de zijde van Oostenrijk geene aanvallende beweging vreest, of wel dat men van spoedige en krachtige hulp door Frankrijk ten volle verzekerd is.

De prins van Savoye-Carignan, tot hiertoe stedehouder van Victor Emmanuel te Napels, heeft op lang aanhouden zijn ontslag als zoodanig bekomen, en zal vervangen worden door graaf San Martino, die dezer dagen naar zijne nieuwe bestemming zou vertrekken.

De hongaarsche landdag heeft eergisteren door de aanneming van het voorstel van den heer Deak het verschil, dat tusschen de radicale en gematigde partij bestond over den vorm waarin men de wenschen van Hongarye aan den keizer zou kenbaar maken, ten gunste van laatstgenoemde partij beslist. Men zal dus bij wijze van adres aan den keizer de belangen ontwikkelen waarvan we de korte opsomming reeds in ons vorig nommer mededeelden. De heer Deak spoorde in zijn redevoering aan om toch vooral gematigd te werk te gaan.

Volgens eene dépêche in La patrie voorkomende, zou het oostenrijksche ministerie, ten gevolge van de aanneming van het voorstel van den heer Deak, besloten hebben aan den landdag van Pesth eene uitnoodiging te rigten tot het benoemen eener commissie, met den last om zich naar de hoofdstad van het keizerrijk te begeven, ten einde zich te verstaan omtrent een voorstel tot schikking dat door het gouvernement zou worden aangeboden. De dépêche voegt daarbij dat in geval de meerderheid der vergadering daartoe niet mogt willen overgaan, of de gecomiteerden zich niet kunnen verstaan over een compromis, waartoe het regeringsvoorstel een eerste stap zal zijn, de landdag alsdan binnen tien dagen zou worden ontbonden.

Te Raab heeft in den avond van 12 dezer eene schermutseling plaats gehad tusschen het volk en de militairen. Een aantal personen, gedeeltelijk gewapend, trachtte vier huzaren die naar de gevangenis gebragt werden te ontzetten. Aan weerszijde zijn dooden en gekwetsten gevallen. Ook te Arad moet het niet rustig zijn; naar beide steden is van Pesth versterking van militaire magt gezonden.

In het kabinet van St. Petersburg is de minister van binnenlandsche zaken, de heer Lanskoy, vervangen door den heer Valouieff, die zoo wel om zijne liberale gevoelens als om zijn ijver en doorzigt in aanzien is.

Door de belgische kamer van afgevaardigden zijn dezer dagen weer belangrijke sommen toegestaan voor de uitvoering van een aantal werken van openbaar nut. Over een voorstel om fr. 225,000 beschikbaar te stellen tot dekking van de door Belgie te maken kosten bij gelegenheid van de tentoonstelling te Londen, zal binnen kort worden beslist.

De uit New-York ontvangene berigten van den 2 dezer melden dat men te Washington — met welke plaats de telegrafische gemeenschap was hersteld — 18000 man troepen had vereenigd, terwijl men minder bevreesd was voor eene onverwijlde botsing. Overigens doen zich voor de unie weder gunstiger teekens voor. Zoo schijnt men te Baltimore meer voor haar gezind te zijn, terwijl ook de wetgevende vergadering van Maryland zich tegen de afscheiding had verklaard, en het bewind van Virginie heeft medegedeeld, niet te zullen toelaten, dat zijn gebied wordt doorgetrokken door de zuidelijke troepen die een aanval op Washington mogten willen beproeven. De president Lincoln schijnt trouwens den gouverneur van laatstgenoemden staat reeds bedreigd te hebben met een aanval op Richmond, in geval men die troepen ongehinderd mogt laten doortrekken. Door de unie was eene leening van 14 millioen gesloten. De president der zuidelijke confederatie heeft bij proclamatie verklaard den aanval met alle kracht te zullen wederstaan.

Betaling van coupons.

De coupons der 4pct. russische certificaten in zilver 1e en 2e leening, administratie Hope & co., Ketwich & Voombergh en wed. W. Borski, verschenen 1/13 februarij 1861, worden betaald met f 16,71.

Zeetijdingen.

Heden is van de reede van Veere naar zee gezeild, de schooner *Catharina Elisabeth*, gez. J. Pander, van Middelburg met beenderen, en bestemd naar Hull.

— Sedert 13 dezer zijn ter reede van Vlissingen gepasseerd bestemd voor Antwerpen: *Irene*, gez. Ravn, *Courier de Rouen*, gez. Leroi, *Robuste*, gez. Briantin, alle van Requejade; *Muskinga*, gez. M. Taylor, New-York; *Marguerite*, gez. Schorel, Santander; *Traveler*, gez. Blowhard, Fowey; *Achillus*, gez. Thom Thun, Hamburg; *Lessing*, gez. Freeriks, Buenos-Ayres; *Inkerman*, gez. Garrich, Odessa. Voor Brussel bestemd: *Start* (*st.*), gez. Franck, *Jane*, gez. . . . beide van Londen. Voor Vlissingen bestemd: *Adriana Francisca*, gez. J. van Eijk, Newcastle.

Handelsberigten.

Rotterdam 14 mei.

Heden zijn afgedaan circa 6500 balen Necransie rijst per Oost-Indie, zeer ordinaire kwaliteit tot f 6½. Het restant dier partij, zijnde circa 1000 balen beschadigd, is voor assuradeurs-rekening in veiling aangeslagen tegen donderdag den 23 mei aanstaande.

Gisteren is te Amsterdam eene lading Rangoon rijst zeilende tot f 7¼ verkocht.

Graanmarkten.

Amsterdam 15 mei.

Tarwe en gerst prijshoudend.

Raapolie op zes weken f 40½. Lijnolie op zes weken f 32.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 15 mei.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	63
	dito Nationale dito	3	„	75¼
	dito dito dito	4	„	98½
	Aand. Handelmaatschappij . . .	4½	„	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	102¾
	Certific. Hope & co.	4	„	—
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	95
	dito	6	„	55¼
	Aand. spoorweg.			191
	Leening 1860.	4½	„	89⅜
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	76⅛
Spanje.	Obligatien	1¾	„	42¼
	dito binnenlandsch	3	„	48½
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . .	5	„	45¾
	dito amsterdamsche	5	„	69
	dito nationale	5	„	53⅜
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank actien	3	„	665
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46½
	dito nieuwe	3	„	46⅛
Grenada.	dito			14
Venezuela.	dito	2½	„	18¼
Illinois.	dito	7	„	87⅛
Mexico.	dito	3	„	21⅝

Londen, 14 mei, ten 12 ure. Consols 92.

Weenen, 14 mei. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 68,50.

Parijs, 14 mei. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 69,55

Advertentien.

Getrouwd: Middelburg, 15 Mei 1861.
L. BRAAT J. ZN.
en
J. R. POLEY.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER J. C. SCHIJF, Echtgenoot van
Brussel, P. C. SONIUS.
den 11 Mei 1861.

Heden verloste door Gods goedheid voorspoedig van eene DOCHTER, M. F. VAN DE WOESTIJNE, geliefde Echtgenoot van
Middelburg, J. J. LIEVENSE.
den 13 Mei 1861.
Dienende deze tot kennisgeving aan Familie, Vrienden en Begunstigers.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER M. H. E. DOCKHEER, geliefde Echtgenoot van
14 Mei. J. A. GOETHALS.
Eenige kennisgeving.

AANKONDIGING.

Uit een Exploit, gedaan door den Deurwaarder W. ZOELLER, geadmitteerd bij de Arrondissements Regtbank te Middelburg en aldaar woonachtig, in dato den 14 Mei 1861, geregistreerd, blijkt: dat ten verzoeke van CORNELIS DE BREE, zonder beroep, wonende te Utrecht, toegelaten bij Vonnis der Regtbank voornoemd van den 14 December 1859, geregistreerd, om in dezen kosteloos geding te voeren, op de wijze voorgeschreven bij art. 4 no. 7 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. aan PIETER DE BREE, geboren en laatst woonachtig te Middelburg, doch ten jare 1802 uit Vlissingen vertrokken, beteekend is het Vonnis, gewezen door de Arrondissements Regtbank te Middelburg, op den 24 April 1861, op expeditie geregistreerd, waarbij is verklaard, dat er regtsvermoeden bestaat van het overlijden van gemelden PIETER DE BREE.

Voor uittreksel deugdelijk verklaard door mij ondergeteekende, Prokureur voor de Arrondissements Regtbank te Middelburg, en als zoodanig voor genoemden CORNELIS DE BREE geoccupeerd hebbende.
P. DE MARET TAK, Prokureur.

Allen die iets te vorderen hebben van — of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen den Heer A. DUIK HENDRIKSE, gelieven daarvan opgaaf of betaling te doen ten Kantore van den Makelaar L. E. HENDRIKSE, vóór den 1 Junij aanstaande.

De genen die verschuldigd zijn aan de vroegere Firma A. AARINKSEN & ZOON, te Middelburg, gelieven daarvan betaling te doen vóór 15 Junij eerstkomende aan den WelEdelen Heer P. REKKER, Procureur aldaar, als belast met de liquidatie der zelve Firma.

15 Mei 1861.

Op den zevenden Mei 1861 is bij Acte, voor den Heer Kantonregter te Tholen gepasseerd, aan den Heer ANDRIES JOHANNIS DE WIT ANDRIESSEN, oud 22 jaren, wonende te Tholen, **Handligting** verleend, met toekenning van het regt om zijne inkomsten geheel te ontvangen en daarover te beschikken, Verhuringen te sluiten, Bedrijven uit te oefenen, op te rigten, of deel te nemen in Fabrieken, en eindelijk om Nering en Handel te drijven.

De Griffier van het Kantongeregt te Tholen,
M. M. DE LANGE.

Regthebbenden op een Watervat, een Spier, twee Riemen, een Naambord gemerkt So. SHIELD, een Trapje, een Boei, gemerkt P. D. G., no. 21, en eenig Scheepshout, aangespoeld op het Strand te **Koudekerke,** vervoegen zich ter reclame bij den Burgemeester der Gemeente.

Regthebbenden op zes Riemen, vier Spieren, drie Palen, een onderstel van eene Badkoets met Wielen, een stuk van een Mast, een Watervat, gemerkt TELEGRAAF no. 1, eenige Luiken en andere Scheepshout, aangespoeld op het Strand van **Zoutelande,** vervoegen zich ter reclame bij den Burgemeester der Gemeente.

VERKOOPING

bij geregtelijke uitwinning, van

ONROEREND GOED.

Op Donderdag den 27 Junij 1861, des voormiddags ten tien ure, zal ter teregtzitting der Arrondissements Regtbank te Middelburg, Provincie Zeeland, aan den meestbiedende of hoogstafmijnende in massa worden verkocht:

a. **EEN WOONHUIS en ERF,** gelegen ter Gemeente IJzendijke, gebouwd op drie Roeden vijf Ellen Grond; van welken Grond en van dien hieronder sub *b.* op te geven tijdens het leggen van het beslag Eigenaar was DANIEL BEKKENS;

b. **HET ERFPACHTSREGT** zoo van den Grond waarop gezegd Woonhuis is gebouwd, als van zes Roeden vijf en negentig Ellen **TUIN** en vier Roeden tachtig Ellen **BOOMGAARD,** beide achter dat Woonhuis grenzende en gelegen; welk Erfpachtsregt en Woonhuis en Erf de na te noemen Geëxecuteerden toekomt en waarvoor jaarlijks aan den Eigenaar van den Grond, tegen vijftien cents de oude Roede, gelijk staande met dertien Ellen nieuwe maat, moet worden betaald; zijnde die Onroerende Goederen, welke allen niet bewoond, noch verhuurd, noch verpacht zijn, op den perceelsgewijzen Kadastralen legger der Gemeente IJzendijke bekend, als volgt: sectie B. no. 465, Huis en Erf, ter inhoudsgrootte van drie Roeden vijf Ellen, waarvan het belastbaar inkomen bedraagt, van het ongebouwde *f* 1,18 en gebouwd *f* 45; sectie B no. 466, Tuin, ter inhoudsgrootte van zes Roeden vijf en negentig Ellen, waarvan het belastbaar inkomen bedraagt van het ongebouwde *f.* 2,77; sectie B no. 467, Boomgaard, ter inhoudsgrootte van vier Roeden tachtig Ellen, waarvan het belastbaar inkomen bedraagt van het ongebouwd *f* 1,92.

Deze verkoop geschiedt:

Ten verzoeke van CORNELIA VAN ASSENDELFT, Weduwe FRANÇOIS VAN DER ELST, zonder beroep, wonende te Middelburg, zoo in privé als in hoedanigheid van Moeder en Voogdes over hare minderjarige Kinderen ADRIANA MARIA, — HELENA PIETERNELLA, — CORNELIA, — FRANCINA, — PIETER, — NEELTJE en ABRAHAM VAN DER ELST, geadmitteerd kosteloos geding te voeren bij geregistreerde beschikking der Arrondissements Regtbank te Middelburg, van den 20 Januarij 1858, *domicilie kiezende ten kantore* van den Heer JOHANNIS MARTINUS BRIEVE, Procureur wonende te Middelburg, in de Vlissingsche straat, K 44, die voor de Arrestante dezen verkoop zal vervolgen.

En ten laste van ANTHONETTE DECKERS en haren Echtgenoot JAN FRANÇOIS ELZEN, Broodbakker, gewoond hebbende in den Gouden Polder bij Waterlandkerkje, *Gemeente IJzendijke,* wier beider tegenwoordige woonplaats en wier werkelijk verblijf in dit Koningrijk niet is bekend.

De Procureur der Executante,
J. M. BRIEVE.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 24 Mei 1861, des middags ten 12 ure, zal door de Voedings-commissie der vereenigde Tirailleurkompagnien van het 2de Regement Infanterie te Veere, onder nadere goedkeuring, worden aanbesteed, de leverancie van **VLEESCH, VET** en **GEROOKT SPEK,** ten behoeve der troepen alhier in garnizoen, van af den 1 Junij 1861 tot en met den 30 April 1862.

De voorwaarden van aanbesteding berusten op het Bureau van den Detachements-Kommandant, in de groote Kazerne, en liggen van af heden voor de belanghebbenden ter inzage.

Veere, 15 Mei 1861. De Voedings-commissie,
J. VAN DEN HUMMEL, Kapitein.
VAN DER VLIST, Kapitein.

AANBESTEDING.

Op den 25 Mei aanstaande zal alhier, onder nadere goedkeuring, publiek worden aanbesteed, de leverancie van **VLEESCH** en **VET,** voor de Menages van het gedeelte van het 2de Regement Infanterie, in garnizoen te NEUZEN, in te gaan den 1 Junij 1861 en eindigende den 31 Mei 1862.

Van heden af kunnen gegadigden, in het Wachthuis aan de Sassepoort, inzage nemen van de voorwaarden.

Neuzen, den 13 Mei 1861. De Voedings-commissie,
De Kapitein,
HALFMOUW.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

VEILING TE ROTTERDAM,

op Dingsdag den 28sten Mei 1861, van:

29989	Kranj. en Kann. JAVA SUIKER,	ligg.	te Rotterdam.
19120	„ „	dito,	„ te Amsterdam.
2623	„ „	dito,	„ „ Dordrecht.
5537	„ „	dito,	„ „ Schiedam.
6192	„ „	dito,	„ „ Middelburg.

Amsterdam, den 3 Mei 1861.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN zal in het openbaar presenteren te verkoopen:

Op Woensdag den 22 Mei 1861, des voormiddags ten elf ure, ter Gemeente **Ritthem,** in de Herberg DE VERWACHTING, bewoond bij P. HEERES,

EEN HOFSTEEDJE,

bestaande in Huis, Schuur, Stalling en verderen Timmer, **Erf, Tuin, Bosch, Bouw-** en **Weiland,** ter grootte van 3 Bunders, 46 Roeden, 40 Ellen, staande en gelegen in de Gemeente Vlissingen, aan den Dijk van daar naar de Zuidwatering, genaamd FORTZICHT, gemerkt M no. 102, Kadastraal bekend in sectie C nos. 260, 260*bis*, 260 1*bis*, 99, 100, 324 en 231, en

Op Vrijdag den 24 Mei 1861, des voormiddags ten negen ure, op voormeld Hofsteedje, wijk M no. 102,

Vier Melkkoeijen, een Varken, Bouw- en Melkersgereedschap, Hooi, Stroo, Brandhout en de Mestput: — verder eene partij **HUISRAAD,** waaronder Beddegoed en wat meer zal worden geveild.

Inlichting te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris en bij den Eigenaar en Bewoner WILLEM LOUWERSE.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN zal, op **Maandag** den **27 Mei** 1861 en volgende dagen, telkens des voormiddags ten 10 ure aan te vangen, binnen de Stad **Vlissingen,** in de Lepelstraat, achter de Groote Kerk, wijk G no. 121, presenteren te verkoopen:

EENE AANZIENLIJKE PARTIJ

MANUFACTUREN,

bestaande in Linnen, Katoen, Rouw- en andere Chits, Satins de Laine, Meubelchits, Orleans, Paramat, Linnen Tijk, Bed- en Matrasbont; Flanel, differente soorten van Baai en Vries, Broekstof, Lakens, Merinos, Dimet, Nanking, Servettengoed, Dekens, Garen, Band en Knoopen, Handschoenen, gekleurd Galon, Foulards en andere Artikelen van Kleeding, zoo voor Mannen als Vrouwen, benevens eenig **HUISRAAD.** Alles behoorende tot den gefailleerden Boedel van J. DE LEEUW.

Zijnde op Vrijdag en Zaturdag den 24 en 25 Mei, des voormiddags van 9—12 en des namiddags van 2—6 ure, *voor een ieder te zien.*

WORDT GEVRAAGD een KAPITAAL van **DRIE DUIZEND GULDEN,** tegen eerste Hypotheek op een in den besten stand staande Winkelhuis, Erve, Schuur en daaraan verbonden Fabriek te **Goes.**

Inlichtingen te bekomen bij Notaris VAN DEN BUSSCHE aldaar, bij wien voortdurend belangrijke Kapitalen beschikbaar zijn tegen soliede Hypotheek op **Bouwhoeven** en **Landerijen.**

Die genen die genegen zijn **KAMERS te verhuren** met **Slaapplaats** en **Ontbijt,** tijdens het Zeeuwsch Muzijkfeest, van af 2 tot en met 8 Junij aanstaande, worden verzocht daarvan kennis te geven, benevens opgaaf der condities, aan eenen der ondergeteekenden.

Middelburg, 15 Mei 1861. J. J. DE KANTER.
G. DE BRUYNE.
J. FAK BROUWER.

STAATS-LOTERIJ.

Bij D. DE OUDE, Gedelegeerde Eerste Klasse, zijn in de afgeloopen 244ste Staats-Loterij getrokken:

Op no. 1555, de Kapitale Prijs van . . . *f* 25,000,
„ 7194, 7196 en 9994, ieder . . . 1,000,
„ 1584 en 19255, ieder . . . 400,
„ 9976 en 10000, ieder . . . 200,
„ [illegible], 7166, 7181, 9962, 19277, ieder *f* 100,

Middelburg, den 13 Mei 1861.

De ondergeteekende, voornemens zijnde met primo Junij haren **NAAIWINKEL** te openen, zoo biedt zij zich aan tot het geven van Onderwijs in het Naaijen, Stoppen, Mazen, Borduren, Kantdigten en wat verder tot het Vak behoort; hopende zich het vertrouwen van hare Begunstigers waardig te maken. Kunnende er dadelijk **2 à 3 Meisjes** geplaatst worden.

C. C. KOODERINGS CLEMENS,
Heerengracht, lett. M no. 24.

Om alle vergissingen te voorkomen, maakt de **STUKADOOR** J. H. KNETEMANN bekend, dat hij verhuisd is uit de Nieuwstraat naar den hoek van de Bellingstraat, en blijft voortgaan met het vervaardigen van alle **Stukadoorwerk,** als Plafonds, Ornementen voor buiten- en binnenwerk, Droogmaken van natte of ziltige Muren enz.; alles tot de minst mogelijke prijzen.

J. H. VAN VLIERDEN,

GOUD- EN ZILVERSMID, JUWELIER EN

KUNSTHAARWERKER;

gewoond hebbende in den Langendelft, thans wonende in de Langevijle over de Geere, wijk K no. 211, neemt bij deze de vrijheid zich op nieuw beleefdelijk aan te bevelen tot het maken of herstellen van hovengenoemde Voorwerpen, het zij Groot- of Kleinwerk. Herstelt ook Berliner Zilver en verdere fijne Artikelen; belovende eene nette, soliede en civiele bediening.

NB. Maakt en verkoopt echt Parijsrood, gezegd **Goud-, Zilver-** en **Juweelpoeder.**

JAN VAN REES & ZOON, TE ZWOLLE, gaan voort hunne **THEEËN,** uitmuntende door kracht, geur en waterhoudendheid, in verzegelde Pakjes, voorzien van stempel, prijs en nommer, verkrijgbaar te stellen voor Middelburg, bij W. H. BAL, Korte Noordstraat, E 6, en Krommeweele, L 27, alwaar Prijscouranten te bekomen zijn.

Een **Vos,** tweejarig **MERRIEPAARD,** of een **Bruin MERRIE-VEULEN** TE KOOP, bij W. REYNIERSE, Nieuwlandsche Weg.

BESTE bloemige **Witte AARDAPPELEN** en **BRUINEBOONEN,** voor een civielen prijs, bij J. FLIPSE, Zusterstraat.

Terstond een bekwame ongehuwde **Smidsknecht** benoodigd bij H. VERHAGE, Hoefsmid te Koudekerke.

Terstond eene **Linnen-** of **Derdemeid** benoodigd als VASTEMEID of als NOODHULP. Adres: VAN BENTHEM & JUTTING.

Terstond eene **Keukenmeid** benoodigd. Adres bij VAN BENTHEM & JUTTING.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg wordt uitgegeven:

ALBUM

VAN

BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

De aflevering van 1 mei bevat de volgende stukken: De physische geographie der zee. — De onderzeesche telegraphie. — De ontwikkeling van het engelsche parlement. — Zuid-Carolina,

De prijs per jaargang (naar verkiezing in 4 driemaandelijksche deelen of 12 maandelijksche afleveringen) is *f* 6. —

Met toestemming van Burgemeester en Wethouders zal ter gelegenheid van de **Kermis,** op Maandag en Dingsdag, in de Gemeente Arnemuiden, op laatstgemelden dag naar den **RING GEREDEN** en den **MAN GESCHOTEN** worden.

CONFRÈRIE VAN ST. SEBASTIAAN.

HEROPENING der **ZOMER-CONCERTEN** in den Hove: *DE EDELE HANDBOOG, Zaturdag den 8 Junij* aanstaande, ter gelegenheid van het aldaar te houden Zeeuwsche Muzijkfeest.

Die genen, welke verlangen aan die Concerten alsnog deel te nemen, moeten zich daartoe schriftelijk aanmelden bij den Beleeder-Secretaris Mr. C. N. DE STOPPELAAR, of bij den Concierge in voormeld Schuttershof.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Mei.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	16	's morg.	6 ure.	Vrijdag	17	's morg.	10,30
Vrijdag	17	„	6	Zaturdag	18	„	10,30
Zaturdag	18	„	6	Zondag	19	's midd.	12 ure.
Zondag	19	„	6,30	Maandag	20	„	12
Maandag	20	„	7,30	Dingsdag	21	's morg.	6
Dingsdag	21	„	8,30	Woensdag	22	„	6
Donderdag	23	„	10,30	Vrijdag	24	„	7,[illegible]
Vrijdag	24	„	11	Zaturdag	25	„	9,45
Zaturdag	25	's midd.	12	Zondag	26	„	10,30
Zondag	26	„	[illegible]	Maandag	27	„	10,30
Maandag	27	's morg.	6	Dingsdag	28	„	10,30
Dingsdag	28		6	Woensdag	29	„	10,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.